

בש"פ 2086/21 - מדינת ישראל נגד פלוני, יצחק בן ישעיה ברמוחה, אושר סיבוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 2086/21

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

העוררת: מדינת ישראל

נגד

המשיבים: 1. פלוני
2. יצחק בן ישעיה ברמוחה
3. אושר סיבוני

ערר על החלטות בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
מיום 22.3.2021 במ"ת 27310-01-18 שניתנו על ידי
כב' השופט אברהם הימן

תאריך הישיבה: י"א בניסן התשפ"א (24.03.21)

בשם העוררת: עו"ד שרית חתוקה; עו"ד הדר צור

בשם המשיב 1: עו"ד שחר חצרוני; עו"ד שילה ענבר

בשם המשיב 2: עו"ד נעמה אלחדד

החלטה

לפני ערר שהגישה מדינת ישראל (להלן: המדינה) נגד שלוש החלטות של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט אברהם הימן) במ"ת 27310-01-18 מיום 22.3.2021, במסגרתן הורה על העברתם של שלושת המשיבים למעצר בפיקוח אלקטרוני.

1. המשיבים, ביחד עם אחרים, עצורים מזה תקופה ארוכה (המשיבים 1 ו-3 כשלוש וחצי שנים; המשיב 2 כשנתיים ותשעה חודשים) בשל חלקם בכתב אישום שהוגש ביום 11.1.2018, ותוקן מאז ארבע פעמים (להלן: כתב האישום), העוסק בפעילותו של ארגון פשיעה שפעל על פי האמור בכתב האישום במרכז הארץ החל מסוף שנת 2015, ואשר בראשו עמד הנאשם 1 בכתב האישום, מר כטייר עודה (להלן: הארגון).
2. בתום הדיון שהתקיים לפני ביום 24.3.2021, ביקשתי מהמדינה להודיע האם היא עומדת על הערר בעניינם של המשיב 1, שהיה קטין במועד הגשת כתב האישום (להלן: הקטין), ושל המשיב 3, מר אשר סיבוני (להלן: סיבוני). עוד באותו היום הודיעה המדינה כי היא חוזרת בה מהערר בעניינו של הקטין, וזאת לאור הערות בית המשפט, ומפאת היותו קטין בעת ביצוע העבירות. לפיכך ניתנה לאלתר החלטה בעניינו של הקטין המורה על דחיית הערר, ומאפשרת העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני בהתאם להחלטת בית המשפט קמא. לעומת זאת, בעניינו של סיבוני הודיעה המדינה כי היא עומדת על הערר, ולפיכך תעסוק החלטה זו בעניינו, ובעניין המשיב 2, מר יצחק ברמוחה (להלן: ברמוחה).
3. אין צורך לסקור פעם נוספת את האמור בכתב האישום. הדבר נעשה על ידי בית משפט זה פעמים רבות במסגרת הליכי המעצר הרבים שננקטו בעניינם של הנאשמים השונים. כך גם לגבי ההליכים בתיק העיקרי, אשר מטעמים שונים טרם החלה שמיעת ההוכחות במסגרתו, וזאת למרות שחלפו קרוב לשלוש וחצי שנים מאז מועד הגשת כתב האישום. המתעניין יעיין בהחלטתה המפורטת של השופטת ענת ברון מיום 28.1.2021 בבש"פ 8459/20 מדינת ישראל נ' פלוני-17 אה', אשר עסקה גם בעניינו של ברמוחה (אך לא בעניינו של סיבוני) (להלן: החלטה 8459/20). להשלמת התמונה הכללית רק אציין כי מאז שניתנה החלטה 8459/20, הועבר התיק לשמיעת מותב חדש, וזאת לאור שינויים מבניים בהרכב המחלקה הפלילית בבית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו. באי-כוח הנאשמים הודיעו כי בכוונתם להעלות טענות פסלות ביחס לשופטי המותב, ובעת הזו מתנהל הליך הבוחן טענות אלה. המועד הקבוע לתחילת שמיעת ההוכחות, ככל שטענות הפסלות יידחו, הוא 16.5.2021. אין צורך לומר כי גם אם יחלו בשמיעת ההוכחות במועד זה, המשפט צפוי להימשך זמן רב, וזאת בהינתן חומרת האישומים וריבוי הנאשמים.
4. לאחר שעיינתי בהודעות הערר בעניינם של ברמוחה וסיבוני, שמעתי את באי-כוח הצדדים, ושבתי ועיינתי בחומר שהונח לפניי, החלטתי כי יש מקום לקבל את עררי המדינה בעניינם, לבטל את ההחלטות להעבירם למעצר בפיקוח אלקטרוני, ולהורות על המשך מעצרם מאחורי סורג ובריח. להלן אפרט בקצרה את עיקר טעמי, תוך התייחסות נפרדת לכל אחד מהשניים.

הערר בעניין ברמוחה

5. ברמוחה הוא מהנאשמים הבודדים בכתב האישום שלא מיוחסת לו חברות בארגון. סעיפי האישום המיוחסים לו (אישומים 6, 16 ו-25) מתארים שיתוף פעולה עברייני בין ברמוחה לארגון: סחיטה באיומים ושימוש באלמות בקשר להלוואות שהועמדו על ידי ברמוחה; ניסיון חיסול בסיוע הארגון של אדם עימו היה ברמוחה מסוכסך. אלה, בצירוף עברו הפלילי העשיר מאד של ברמוחה, מלמדים על מעמדו העברייני העצמאי, והמסוכנות הרבה הנשקפת ממנו. לא לחינם ציין בית משפט זה בעניינו במסגרת החלטה 8459/20 כי הוא נמנה על הנאשמים אשר "המשוכה העומדת בפניהם גבוהה יותר", ואשר "לא מן הנמנע כי הדיון"חלופה"שלמעצר באיזוק אלקטרוני גם בעתהזולאיבשילבעניינם ליציאהמכותלילהכלא" (פסקה 52 להחלטה 8459/20).

6. במסגרת החלטה 8459/20 נתבקש שירות המבחן להכין תסקיר מעצר נוסף בעניינו של ברמוחה, בהינתן מסקנת בית המשפט כי "ישבחלופהזמןכדילהשפיעבאופןמשמעותיעלנלקודתהאיון" (פסקה 37), והעובדה שלא הוגש תסקיר בעניינו משך כשנה, וזאת מבלי לנקוט עמדה בשאלה האם תסקיר חיובי יאפשר העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני (פסקה 48). תסקיר כזה אכן הוכן ביום 18.2.2021, ואין הוא בא בהמלצה על העברתו למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני, וזאת לאור מסקנת שירות המבחן כי "לא יהיה להערכתנו בפיקוח המפקחים המוצעים לסייע בהפחתת הסיכון במצבו". במצב דברים זה, ובהינתן שגם בית המשפט קמא התרשם ממכלול החומר, וממידע מודיעני שהוצג בפניו, כי "קיים חשש מובנה שהמבקש ימשיך בהתנהלותו העבריינית אם ישוחרר ממעצר", אין החלופה המוצעת יכולה לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו, וממילא אין בה כדי לאפשר העברה לפיקוח אלקטרוני.

7. באת-כוחו של ברמוחה, אשר טענה כל שניתן למען מרשה, הפנתה להערתה של השופטת ברון בהחלטה 8459/20, כי מקובלת עליה טענת הסנגורים לפיה "תסקיר ממליץ" הוא בבחינת חזון אחרית הימים בעניינם של הנאשמים, לפחות מרביתם, שעה שמיוחסות להם עבירות רבות וחמורות במסגרת ארגון פשיעה" (פסקה 38), וסברה כי לאור דברים אלה יש להסתפק בחלופה שהוצעה, למרות המלצתו השלילית של שירות המבחן. ואולם, השופטת ברון מבהירה בהמשך אותה פסקה כי לאור הערתה זו "יש ליתן את הדעת לכך שקיים הבדל בין תסקיר שלא ממליץ על מעצר בפיקוח אלקטרוני, לבין תסקיר שבו שירות המבחן מעריך כי לא ניתן להפיג את המסוכנות הנשקפת מהנאשם בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני או כי המפקחים המוצעים אינם מתאימים למשימה". התסקיר בעניינו של ברמוחה הוא במובהק מהסוג השני, והוא כולל הן הערכה שלא ניתן לאיין את מסוכנותו והן התייחסות לכך שמערך הפיקוח שהוצע אינו הולם. בהינתן תסקיר מסוג זה, ובשים לב למסוכנותו הרבה ולעברו הפלילי העשיר, לא מתקיימים בעניינו של ברמוחה התנאים להעברה למעצר בפיקוח אלקטרוני.

8. ויובהר, אינני מבקש לטעת מסמרות בשאלה אם ניתן יהיה, בשלב זה או אחר, להורות על העברתו של ברמוחה למעצר בפיקוח אלקטרוני. כאמור, עניין זה הותר בצריך עיון על ידי השופטת ברון בהחלטה 8459/20, ואף אני אינני רואה צורך להכריע בו לאור העדר חלופה הולמת בשלב הנוכחי. אציין עם זאת כי בהינתן נתוניו הייחודיים של ברמוחה, גם התמשכות המשפט אינה מאפשרת לשחררו לחלופה שאינה מאיינת סיכון, ולפיכך אין לשלול אפשרות שיהיה צורך להותירו במעצר מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו.

הערר בעניין סיבובי

9. מצב הדברים בעניינו של סיבוי שונה, במידת מה. אומנם על פי כתב האישום נטען כי הוא היה חבר בארגון, ומיוחסת לו מעורבות הן בסעיפי האישום שיוחסו לברמוחה (עימו הוא קשור על פי המאשימה) והן בסעיף אישום חמור נוסף (אישום 3, שעניינו ניסיון רצח), ואולם מעמדו העברייני ועברו הפלילי, וכנגזר מכך המסוכנות הנשקפת ממנו, נמוכים יותר מזה של ברמוחה. לפיכך עמדת המדינה לגביו, לאחר ששמעה את הערות בית המשפט, כפי שנמסרה בהודעתה מיום 24.3.2021, לא הייתה כי לא ניתן כעקרון להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני, אלא שנדרשת בעניינו חלופה הדוקה יותר מזו שאושרה על ידי בית המשפט קמא.
10. עיקר השגתה של המדינה היא כנגד מערך הפיקוח שנקבע בעניינו של סיבוי הנשען בעיקר על בת זוגו, בחיזוק אביה, דודו של סיבוי ואחותו. לפי האמור בתסקיר שהוגש בעניינו ביום 21.2.2021, אין זה ברור אם מערך פיקוח זה יצליח למנוע ממנו מ"להתנהל באופן פורץ גבולות" "במידה ויווצרו מצבי סיכון" (אשר עורכת התסקיר מזהירה מפניהם בשים לב להמשך השפעת "קשריו החברתיים הבעייתיים" של סיבוי). חששות אלו מהדהדים גם בהחלטת בית המשפט קמא, אשר היה נכון להתגבר עליהם לאחר התלבטות.
11. לאחר שעיינתי שוב בטיעוני הצדדים, הגעתי למסקנה כי יש לקבל את עררה של המדינה גם בעניינו של סיבוי. בהינתן העבירות המיוחסות לו, עברו הפלילי המכביד, כמו גם עומק ועוצמת קשריו העברייניים, קיים קושי במערך פיקוח הנשען בעיקרו על בת זוגו, וזאת מבלי להטיל בה דופי, חס וחלילה. בית המשפט קמא פסל בעבר את התאמתה לשמש כמפקחת, בציינו כי "בשים לב לגילה הצעיר (...), לטיב הקשר בינה לבין המשיב ודפוסי ההסתרה שנקט המשיב למולה וכן בשים לב למעורבותה הרגשית, אין היא מתאימה לשמש גורם סמכותי ומציב גבול למשיב" (החלטה מיום 15.12.2019). לאור זאת, ובהינתן החשש כי סיבוי עדיין נתון למרות גורמים עברייניים, הגיע בשעתו למסקנה כי מערך הפיקוח שהוצע באותה העת, הדומה בעיקרו למוצע היום, "יתקשו לשמש גורמים סמכותיים ומציבי גבול במסגרת הפיקוח על המשיב". מהחלטת בית המשפט קמא מושא ערר זה, עולה כי חלוף הזמן לא הביא לשינוי בהערכה זו, והדבר נתמך גם בהתרשמות שירות המבחן. במצב דברים זה, מערך הפיקוח האמור אינו הולם את רמת הסיכון הנשקפת מסיבוי, וזאת גם אם מביאים בחשבון את התמשכות ההליכים (שבעניינו הוא קצר במידת מה, בשל כך שבמשך כתשעה חודשים נמלט מהארץ לקולומביה).
12. מובהר עם זאת, כי ככל שיעלה בידיו של סיבוי להציע מערך פיקוח הדוק יותר, שאינו נשען על בת הזוג, העשוי לתת מענה הולם לחששות הנזכרים לעיל, הוא יהיה רשאי להגיש בקשה לעיון חוזר, אותה יבחן בית המשפט קמא לפי מיטב שיקול דעתו (וככל שימצא לנכון, בסיוע שירות המבחן) בלוח זמנים קצר. למען מניעת מחלוקות אבהיר כי אין מניעה שאביה של בת הזוג ודודו של סיבוי יהוו חלק גם ממערך זה.
13. סוף דבר, עררי המדינה בעניינם של ברמוחה וסיבוי מתקבלים, והם יוותרו במעצר מאחורי סורג ובריה עד תום ההליכים המשפטיים בעניינם.

ניתנה היום, ט"ז בניסן התשפ"א (29.3.2021).

ש ו פ ט

